

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 8 -195¹

121

B I N N E N L A N D S E   V E I L I G H E I D S D I E N S T

MAANDOVERZICHT No. 8 - 1951

V E R T R O U W E L I J K

I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz.	1
II	Activiteit van de C.P.N. en Hulporganisaties	"	5
III	Vakbeweging	"	12
IV	Andere Stromingen	"	18
V	Indonesië	"	20
VI	Overzicht der stakingen Augustus 1951	"	23

Drie Bijlagen.

I. COMMUNISME INTERNATIONAAL

B e l e i d

Het Stalinisme betoonde er zich nimmer afkerig van om het opportunisme in dienst van de communistische zaak te stellen. De grote afmetingen van de vredescampagne moeten worden verklaard uit een bekwaam hanteren van gelegenheidsbegrippen als vreedzame co-existentie, nationale onafhankelijkheid, zelfstandigheid en -eenheid, vrij en vredelievend vaderland, etc..

De communisten hebben er in het Westen en elders, niet onbelangrijke successen mede behaald en ook talrijken buiten de partij voor hun bekende kruistocht gewonnen.

In ons land ondersteunden nog de laatste weken enige kunstenaars en intellectuelen van formaat, zomede leidende persoonlijkheden uit godsdienstige kringen in woord en geschrift de strijd voor de vrede, zonder daarbij de in politiek opzicht onontbeerlijke voorzichtigheid te betrachten.

Het optreden van het Witte Huis en het Pentagon ondervindt - kenmerkend voor de democratische verhoudingen in ons werelddeel - toenemende onverbloemde critiek van hen, die nochtans de dreiging van een communistisch totalitarisme niet onderschatten. De communisten weten ook de tegenzin van het zgn. burgerlijke kamp tegen een "Amerikaans dictaat" te gebruiken voor de eigen, politiek gerichte campagnes.

In het volgende hoofdstuk wordt in concreto stil gestaan bij het verschijnsel van anti-Amerikanisme. Na oppervlakkige beschouwing van hetgeen de communistische partijen en haar hulporganisaties in hun pers te berde brengen, blijkt reeds hoe stelselmatig de aversie wordt vergroot tegen alles wat met de Amerikaanse opvattingen en levenstrant te maken heeft of zou hebben.

De beschouwingen van de communistische pers - in de ruimste zin - hebben alle de tendens om de vijandige gezindheid tegen het politieke en sociaal-economische beleid van de Verenigde Staten in een ongunstig daglicht te stellen. De kolommen van de partijpers druipen van opgeschroefde haatgevoelens. Het is nog te vroeg om te kunnen constateren of de curve haar climax heeft bereikt bij de anti-Amerika-campagne van het communistische vredesfront. Wel kan worden vastgesteld, dat thans de politieke koers van Washington meer dan voorheen rekening houdt ook met dit geestelijke besmettingsgevaar.

De leiders van Kremlin en Kominform gaan voort de massa intensief te bewerken met vredesleuzen en -petitionnementen, die de vrees voor het uitbreken van een derde wereldoorlog veeleer willen doen toenemen dan verminderen. De morele sabotage, een integrerend onderdeel van de koude oorlog, wordt van communistische zijde met deskundigheid gepleegd. Structurele wijzigingen vallen daarbij nog niet te onderkennen.

Het Partijsecretariaat in Nederland leidt het offensief rechtstreeks in de C.P.N. en indirect in de schuilorganisaties (jeugd-, vak- en vredesbeweging). Het gaat tegen de bewapening van het Westen, inzonderheid tegen de herbewapening van West-Duitsland

VERTROUWELIJK

en Japan, tegen de daaraan inhaerent geachte omschakeling op de oorlogseconomie in industrie, landbouw en handel, tegen de voortschrijdende afhankelijkheid van een economisch, maar de laatste tijd nog meer militair "gemarshalliseerd" Nederland, tegen het verder ondergeschikt maken van leger en vloot aan een of andere vorm van Europees leger en tegen inschakeling van Nederland en zijn Atlantische partners in het plan Schuman (geunificeerde kolen- en staalproductie).

De politiek van Washington, aldus het betoog der communisten, gaat gepaard met een frontaanval op het levenspeil van de arbeiders en op het bestaan van grote groepen kleine ondernemers en landbouwers.

De contingenteringen - ook van de zijde van Amerika - van vele exportartikelen van Nederland zijn in samenhang met het vorenstaande evenzovele aanknopingspunten voor het voeren van verdere agitatie tegen de milliarden verslindende Westerse herbe- wapening, die de brede arbeidende massa ook in ons land zou ver- pauperen.

Internationale facetten.

Het Centraal Comité der Franse Communistische Partij (P.C.F.) vergaderde begin September j.l. om zich te beraden over de essen- tiële vraagstukken, waarmede de partij zich in het komende seizoen zal hebben bezig te houden.

Jacques Duclos, algemeen secretaris der P.C.F., heeft zich uitvoerig met die problemen verstaan en ze in een omvangrijke sluitingsrede voorgedragen aan het Centraal Comité (L'Humanité, 12 September 1951).

- Hij confronteerde zijn gehoor o.a. met het navolgende:
1. het vreedzaam naast elkander bestaan van de twee systemen (het kapitalistische enerzijds en het socialistische ander- zijds);
  2. de herovering van de nationale onafhankelijkheid;
  3. de houding van de Partij ten overstaan van de massa;
  4. het brede eenheidsfront tegen het fascisme;
  5. het opvoeren van de activiteit der Partij.

De uitwerking van deze voornaamste punten is dezelfde als die aanbevolen door de C.P.N.. De algemene strekking blijft, dat de partij als voorhoede moet fungeren van alle strijders, maar vooral van hen, die zich sociaal, economisch en politiek verra- den zien door hun "reactionnaire" leiders.

Mogelijk komen ook de C.P.N. en E.V.C. eerlang met de thans door Jacques Duclos in bedoelde slotrede uitdrukkelijk geformu- leerde eis van een "glijdende loonschaal".

Tot heden hebben hiervoor in Nederland de Trotskisten (R.C.P.) propaganda gemaakt, in navolging van de terzake door de IVE Internationale gegeven aanwijzingen. Ook het Onafhanke- lijk Verbond van Bedrijfsorganisaties (O.V.B.) ijvert sedert 1950 voor de invoering ervan. Het stellen van de desbetreffende eis in die kring is te verklaren uit de individuele politieke

VERTROUWELIJK

relatie van sommige O.V.B.-functionarissen met de Revolutionnaire Communistische Partij.

In de E.V.C. werd reeds een enkel geluid in die richting gehoord. Het invoeren van de "glijdende loonschaal" zou een correctie moeten zijn op de stijgende kosten voor levensonderhoud. Er is hier echter een verder reikende tactische doelstelling te onderkennen. Het omschakelen naar desiderata van gewijzigde aard verschafft aan de eisenstellers op de eerste plaats het voordeel hun agitatie te kunnen verlevendigen en ook hierdoor de strijdgeest verder aan te wakkeren. Tegelijkertijd wordt zodoende de gelegenheid tot het voeren van economische obstructie tegen het "kapitalistische stelsel" in het algemeen vergroot.

De communistische agitatie tiert het weligst in een wereld, waarvan de morele en materiële grondslagen wankel zijn en blijven. Het bloedige Korea-incident is in handen van het Kremlin tot dusver een chantage-object van de eerste orde geweest, al heeft het tevens de stoot gegeven voor een nieuwe, vooral militair-defensieve krachtsinspanning van de vrije wereld contra de dreiging van de communistische dictatuur.

De noodzakelijk geoordeelde snelle opvoering van de Westerse verdediging doet echter onvermijdelijk haar terugslag op sociaal-economisch gebied gevoelen. Daarvan trekt op zijn beurt Moskou profijt.

Het tracht in vele landen de massa tot verzet te brengen tegen de gevraagde offers van versobering ten behoeve van de opbouw van een militair verdedigingsapparaat.

De massa-politiek van het communisme is internationaal toegespitst op het aansporen tot vereende actie tegen de teruggang van het levenspeil der werkers. Om die strijd effectief te kunnen voeren worden niet, als weleer, uitsluitend de "proletariërs" tot deelname eraan opgeroepen. De communisten doen thans een even dringend beroep op de door het groot-kapitaal bedreigde middenklasse, de kleine industriëlen, ondernemers en boeren. Het gaat volgens hun propaganda om het behoud van nationale onafhankelijkheid, de enige waarborg voor een onbedreigd maatschappelijk bestaan.

Botsing van belangen.

De militaire en de economische belangen van het Westen komen door de eenzijdige verzwaring van lasten met elkander in botsing. Het streven van de communistische wereld-internationale is er voortdurend op gericht deze tegenstelling van interessen toe te spitsen en tezelfdertijd op te vangen in door haar te leiden massaal verzet. Meer en meer tracht het Kremlin, zoals hiervoren aangetoond, de indruk te versterken, dat de campagne voor vrede en nationale onafhankelijkheid identiek is aan de wezenlijke behoeften der volkeren.

Het beginsel van de Voorhoede.

De communistische partijen beschouwen zich uit hoofde van haar beginsel de voorhoede (avant-garde) van het proletariaat. Opportuniteitshalve richten zij zich thans niet uitsluitend tot die klasse maar tot de breedste lagen der bevolking. Zij willen de massa verenigen in de strijd tegen het imperialisme (Amerika) als macht, die op een derde wereldoorlog heet aan te sturen.

Zij trachten bij andersdenkenden de gedachte ingang te doen vinden, dat zij allen politiek onbezwaard de campagne voor vrede en nationale onafhankelijkheid daadwerkelijk behoren te steunen, alleen reeds op grond van ieders persoonlijke verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de internationale en nationale toestand. Dit optreden zou in feite niets te maken hebben met de politieke aspiraties van het communisme zelf.

In de Sowjet-Unie zien de Stalinisten echter de voornaamste garant tot behoud van de wereldvrede en van de onafhankelijkheid der naties. Onder haar uitdrukkelijk erkend leiderschap moet de huidige opportunistische politiek van samenwerking met andersdenkenden worden gevoerd.

De materiële hulpverlening van Amerika aan de door oorlog verzwakte Europese samenleving ziet de Sowjet-Unie als de grootste hinderpaal voor het realiseren van de verder reikende plannen van het Stalinisme. Dit verklaart de ongemene heftigheid, waarmede alle aan Moskou verknochte communistische partijen zich tegen Amerika blijven keren als vijand nummer één van het vredelievende mensdom. Het communisme kan het bij zijn optreden nu, eenmaal niet zonder een aartsvijand stellen. De wisselende omstandigheden maken uit wie daarvoor op een bepaald ogenblik in aanmerking komt.

Tweezijdige manoeuvre.

In het hoofdstuk "Vakbeweging" van dit overzicht wordt gewezen op het streven om de E.V.C. steeds meer in de politieke acties van de C.P.N. te betrekken en haar in toenemende mate politiek instrument der partij te doen zijn. Ook hier wordt de algemene partijlijn van Moskou gevolgd. Partij en vakbeweging (i.c. E.V.C.) zullen politiek eensgezind naar buiten kunnen optreden, naar gelang de communistische leuzen meer in algemene, de massa aansprekende termen zijn te stellen. De "eenheid van actie", die partij en communistische vakbeweging beogen, moet naar buiten de indruk wekken of versterken, dat het communisme zich beijvert om niet primair het partijbelang maar het algemeen belang te dienen.

De voortgaande zuivering van eigen gelederen door het verwijderen van niet-partijgenoten uit de sleutelposities der communistische hulporganisaties is de keerzijde dezer voorgewende solidariteit met de massa.

Bij de E.V.C. werd vrijwel alle macht in handen gelegd van partijgenoten. De niet-communistische vakbondsleiders der E.V.C. werden gaandeweg geëlimineerd.

VERTROUWELIJK

Ook internationaal kan deze tactiek worden opgemerkt. In het Sowjet-machtsgebied wordt naar buiten de indruk gevestigd, dat de Stalinisten samenwerking in de ruimste zin beogen met niet-communisten.

In het hier reeds eerder vermelde, in de Engelse taal gestelde nieuwe blad "News" (te Moskou uitgegeven) wordt aan de "kapitalistische" wereld zelfs de hand der verzoening gereikt.

Grotewohls voorstel om te komen tot een algemene verkiezing voor geheel Duitsland, teneinde een massa-politiek van nationaal kaliber te voeren, is daarvan mede een actueel voorbeeld.

Intern wordt alles gedaan om in de sleutelposities uitsluitend figuren te plaatsen, die volstrekt politiek-loyaal aan Moskou zijn. Ook de zuiveringen in de Sowjet-bufferstaten getuigen van die opzet. (Oost-Duitsland, Polen en nog zeer onlangs de persoonswisseling in de staatsleiding van Tsjecho-Slowakije).

Van FIAPP naar FIR.

Gerben Wagenaar geeft in het September-nummer van "Politiek en Cultuur" een uiteenzetting van "nieuwe wegen voor de Nederlandse verzetsstrijders". De voorzitter van de C.P.N., beëindigt zijn beschouwing met de passage, dat "Verenigd Verzet 1940-1945" tot taak heeft gestalte te geven aan de verontwaardiging van allen, die aan het verzet tegen de nazi-oorlog hebben deelgenomen. Zij moeten een breed anti-fascistisch front tegen een nieuwe fascistische oorlog helpen vormen (Vide de hiervoren gereleveerde uitspraak van Jacques Duclos). De communisten zullen volgens hem, hun aandeel moeten leveren om deze (mantel-)organisatie te doen uitbouwen tot een massa-organisatie "de spil van een anti-fascistisch strijdfrent, om alle verzetsstrijders te vernigen ter verdediging van de nationale onafhankelijkheid".

In genoemde bijdrage worden de taken aangeduid van de begin Juli 1951 te Wenen opgerichte FIR (Fédération Internationale des Résistants). Zij kwam zoals bekend, in de plaats van de in 1945 opgerichte FIAPP, wier doelstellingen niet meer toereikend werden geacht als gevolg van de snelle internationale ontwikkeling, in het bijzonder door een nieuwe oorlogsdreiging en door de herbewapening van West-Duitsland (Zie bijlage I).

II. ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. EN HULPORGANISATIES.

Najaarscampagne.

De vacantiетijd deed ook deze maand nog ten volle zijn invloed op het partij-leven gelden. De activiteit van het kader was weinig demonstratief. De partij-organisatoren vonden hun voornaamste emplooi in het voorbereiden van de najaarscampagne, met name van het op 2 September j.l. te Amsterdam gehouden Waarheid-Zomerfeest.

VERTROUWELIJK

De op 26 Juli j.l. te Amsterdam gehouden redevoering van Paul de Groot (vide overzicht no. 7, blz. 7 en 8) heeft de werkwijze van de communistische organisatie met uitzondering van de C.P.N.-pers nog niet merkbaar beïnvloed. Het tijdstip voor deze rede scheen minder gelukkig gekozen. Een opvallend reageren van het lagere kader en de gewone leden werd niet verwacht. De vroegtijdig door de algemeen partijsecretaris gegeven richtlijnen schiepen wel de mogelijkheid tot grondige voorbereiding van de najaarscampagne der C.P.N.. Dit laatste was blijkbaar beoogd. Ongeacht het algemeen verlangen der communistische leiders om zoveel mogelijk actie en agitatie te ontketenen, passen de eind Juli door de Groot aan het kader gegeven aanwijzingen in een politiek van min of meer geleidelijke ontwikkeling.

De roerige C.P.N.-pers.

"De Waarheid" heeft kennelijk de o.m. tegen haar gerichte verwijten van inactiviteit ter harte genomen. Op zoek naar "stof", reisden enige redactionele medewerkers door het land. Zo verschenen reportages over "Hoe rijk zijn de rijken?", "Elf Provinciën Vredes Tocht", "Amsterdam zegt "neen" tegen de oorlog" en "Ouden van dagen steeds meer in het gedrang".

De daarin behandelde onderwerpen dienen de C.P.N. om de aanbevolen massa-politiek te ondersteunen.

Uiteraard beogen zij vooral aan te tonen:

- a. de gevolgen van de "oorlogspolitiek" der regering;
- b. de sterker wordende strijdwil van de arbeidersklasse tegen de oorlog, voor verbetering van het levenspeil.

Deze aanschouwelijke vorm van propaganda doet de gemiddelde lezer kennelijk meer dan de generaliserende propaganda, die vaak het levende begrip mist.

Talrijker zijn ook de citaten uit de "burgerlijke" couranten. Paul de Groot voerde, vermoedelijk uit overwegingen van prestige, een korte polemiek met het "Vrije Volk", naar aanleiding van een artikel betreffende anti-semitisme in de Sowjet-Unie. De Groot verklaarde, dat dit van het Amerikaanse "Jewish Labor Committee" afkomstige stuk een zgn. "plicht-artikel" was. Hij uitte de mening, dat aan de publicatie hiervan voor de burgerlijke pers zeker geldelijk voordeel was verbonden, doch moest daarnaar gevraagd en - achteraf toch zijn gelijk "bewijzende" - op deze punten een rechtstreekse bevestiging ontwijken.

De jongste gebeurtenissen werden door het communistische propaganda-apparaat gretig gebruikt ter ondersteuning van de partijpolitiek. De ongeregelheden onder militairen en burgers te Eindhoven op 5 Augustus j.l. werden het gevolg genoemd van een diepe ontevredenheid onder het volk t.a.v. de regeringspolitiek. Directe aanleiding ertoe was, volgens de communisten, het "brute, provocerende optreden" van de politiemacht, waaronder de Engelse M.P..

De afdeling Eindhoven der C.P.N. verspreidde naar aanleiding hiervan een pamflet, dat echter weinig belangstelling ondervond.

DRIE BEGRIPPEN.

Onder de in de laatste weken veelvuldig gebruikte leuze "Voor de Vrede, voor de Natie, voor de Grondwet" lanceerde de communistische partij een brochure over de belastingvoorstellen in de Tweede Kamer. Met de opmerking, dat de communistische fractie in deze niet alleen stond, werd betoogd, dat van het Nederlandse volk zware offers worden verlangd ten behoeve van Amerika's zucht naar oorlog. Ter vermindering van de druk op de werkende klasse, die relatief de zwaarste lasten zou moeten dragen, werd "10% loonsverhoging NU" geëist.

Naast "vrede" achten de communisten momenteel twee andere elementen - Natie en Grondwet - van eminent belang. Zij komen in de eerder vermelde leuze tot uitdrukking. De accentuering van het nationale karakter van de partij, versterkt door de slagzin "Voor nationale onafhankelijkheid" geldt niet uitsluitend voor Nederland. Ook de communistische partijen in het buitenland plaatsen dit begrip wederom op de voorgrond. Het gaat uiteraard gepaard met nog toenemende anti-Amerikaanse propaganda.

De C.P.N. tracht het bij de massa levende besef te verdoezelen, dat de communisten in politiek opzicht Moskou en het Kominform plichtmatig volgen. Het is een opportunistische manoeuvre. Eventueel nadelig effect ervan op gewone partijleden poogt de C.P.N. op te vangen door demonstraties van een politiek opgewekte tendens. Dit door de C.P.N. ten toon gespreide optimisme, is zeker voor Nederland ongemotiveerd. Het berust hoofdzakelijk op beweerde internationale, communistische successen, voor de meeste C.P.N.'ers dus oncontroleerbaar.

De oproep der C.P.N. tot strijd "Voor de Grondwet" beoogt de bestaande rechten van de révolutionnaire volksvertegenwoordigers en de vrijheid van de communistische pers te verzekeren. Het voornaamste argument is, dat alles wat de Overheid tegen de communisten onderneemt, door het wegvallen van iedere garantie t.z.t. ook tegen andere bevolkingsgroepen kan en zal worden gericht. Tijdens de behandeling van het wetsontwerp betreffende voorzieningen in het gemeentebestuur van Finsterwolde in December 1950 voerde de partijleiding soortgelijke argumenten aan.

Op 20 Augustus leverde "De Waarheid" commentaar op "een nieuwe strafregeling, zogenaamd tegen hulp aan de vijand, ter beveiliging van de staat". Het blad noemde als doel van dit ontwerp: intimidatie van en terreur tegen het vredelievende en democratische volk. Het voorstel zelf werd als boerenbedrog aangeduid. De vijand - aldus "De Waarheid" - staat al in ons land en hem wordt dagelijks openlijke en geheime hulp verleend. Daar dit wetsontwerp zich bezig houdt met strafrecht in oorlogstijd helpt het de indruk wekken, alsof de oorlog toch niet tegen te houden is. Want, zo vraagt het blad quasi naïef, wie maakt nu wetten voor een situatie welke niet behoeft te komen?

VERTROUWELIJK

Verjaardag Indonesische Republiek.

Op 17 Augustus, de "6e verjaardag" van de Indonesische Republiek wist de partij een betrekkelijk groot aantal bezoekers bijeen te krijgen in vergaderingen in het Westen des lands. Het Indonesische element was daarbij echter zo zwak vertegenwoordigd, dat de bedoelde "grootse demonstratie" van broederschap en eenheid tussen het Nederlandse en het Indonesische volk niet tot haarrecht kwam. Er bleef weinig meer over dan een handvol openbare cursusvergaderingen. Men eiste wederom de onmiddellijke invrijheidstelling van Piet VAN STAVEREN, "het symbool van de gemeenschappelijke strijd van beide broedervolken".

In en rond het parlement.

In de loop van Augustus werd A.D. SCHOONENBERG als lid van de Eerste Kamer vervangen door J.P. SCHALKER.

In de Tweede Kamer werd in de vacature, ontstaan door het bedanken van de communistische vertegenwoordiger J.H. HERMANS uit Vaals, voorzien door de benoeming van Maria Elisabeth LIPS-ODINOT, geb. 4-5-1908 te Wijk bij Duurstede, wonende te Hilversum. Zij is voorzitter van de (communistische) Nederlandse Vrouwen Beweging, lid van de Nederlandse Vredesraad en verzorgde destijds het contact tussen de Nederlandse Vredesbeweging en de Wereldvredesraad, toenmaals te Parijs. Eind 1950 maakte zij deel uit van een delegatie van de N.V.B. naar Moskou.

Wolkbreuk benut voor propaganda.

In de plaatselijke editie van "De Waarheid" te Amsterdam werd nadrukkelijk vermeld, dat de C.P.N.-gemeenteraadsfractie aldaar zich onmiddellijk in verbinding had gesteld met de Overheid teneinde financiële hulp te verkrijgen voor de door het noodweer van 8 op 9 Augustus j.l. getroffen en Tweemaal kon een door de communisten aangevraagde gemeenteraadsvergadering niet doorgaan omdat niet voldoende leden waren opgekomen. De vertegenwoordigers van de P.v.d.A. en de K.V.P., uit wier midden reeds de mening naar voren was gekomen, dat hier een werkterrein lag voor particulier initiatief, bleven weg. Naderhand schreef "De Waarheid" minachtend, dat de slachtoffers nu op de liefdadigheid waren aangewezen.

Anti-huurverhoging.

In de tweede helft van Augustus publiceerde het partijdagblad een oproep van het Dagelijks Bestuur der C.P.N. inzake verdergaande huurverhoging voor nieuwe woningen, waarin "een inleiding tot een algemene huurverhoging wordt gezien. Het D.B. toonde zich een voorstander van "onderling overleg tussen de huurders in de woonbuurten". Dit zal ongetwijfeld resulteren in een poging tot vorming van "anti-huurverhogingscomité's," zoals

VERTROUWELIJK

ook vroeger door communisten opgericht. Het D.B. wenste voorts de organisatie van een protest-actie in de bedrijven.

Waarheid-Zomerfeest.

Het Waarheid-Zomerfeest te Amsterdam werd eveneens gevierd onder de leuze "Voor de Vrede, voor de Natie, voor de Grondwet".

Op het door voortdurende zong zo goed mogelijk gedraineerde terrein, dat niettemin drassig bleef, verzamelden zich op 2 September j.l. naar schatting 25.000 à 30.000 personen. (Volgens de Waarheid meer dan 75.000).

J. BRANDENBURG verklaarde in de Amsterdamse editie van "De Waarheid" d.d. 29-8-1951:

"Deze dag is vooral ook een demonstratie en mobilisatie van de vooruitstrevende krachten in ons land tegen hen, die ons land en onze grondwet ondergeschikt maken aan het Amerikaanse imperialisme, tegen hen, die een politiek voeren van oorlogsvoorbereiding en herbewapening".

De organisatoren hadden echter hun uiterste best gedaan de bijeenkomst tot een volksfeest te maken. De nadruk viel dan ook op de feestelijkheid en de ontspanning. "De Waarheid" ruimde voor de rede van Paul De Groot niet de voornaamste plaats in. Mogelijk hangt dit samen met het feit, dat zijn toespraak voornamelijk een verzoek om meer geld en meer lezers was: 5.000 nieuwe lezers vóór 21 December (de verjaardag van Stalin), f. 50.000.-- voor een aanvullende obligatielening en f. 150.000.-- voor het te vormen verkiezingsfonds.

Op zijn beurt sprak De Groot over de onafhankelijkheid van de partij.

"De oorlogspropagandisten", aldus De Groot, "beweren, dat de communisten met behulp van de Russische bezettingstroepen trachten de macht hier in handen te krijgen en dat zij dan al hun tegenstanders naar concentratiekampen en naar Siberië zullen transporteren".

Volgens de algemeen-secretaris was nimmer een grovere leugen verspreid, doch enkelen van zijn volgelingen reageerden met de uitroep: "was het maar waar; het is hoog nodig".

De Groot verklaarde, dat het afschudden van het Amerikaanse juk en het wegjagen van de handlangers daarvan de voornaamste voorwaarde is om ons land van de ondergang te redden en de weg naar de vooruitgang te betreden.

"Wij strijden voor een democratische regering in een democratische volksstaat, niet alleen van communisten, maar van een verbond van communisten met alle andere vooruitstrevende Nederlanders".

De twee buitenlandse sprekers op het Waarheid-Zomerfeest, de Belg Raymond DESMET, vertegenwoordiger van de Kommunistische Partij van België en de Engelsman Idvic COX, die namens de Britse communisten het woord voerde, bepaalden zich tot het overbrengen der begroetingsboodschappen en verzekeringen van belangstelling en waardering van de zijde hunner organisaties voor de C.P.N.. Overigens was de aanwezigheid van (ruim 80) Belgen (de muziek- en zanggroep De Krikskens en een turngroep van "De Volksjeugd" uit Geraerdsbergen) niet opvallend.

VERTROUWELIJK

Op het terrein werd een inzameling gehouden van zeep "voor het dappere Koreaanse volk". Deze actie is kennelijk geïnspireerd op Paul de Groot's oproep tot het verlenen van materiele steun aan de Noord-Koreanen. Voor dit doel werden manden vol zeep bijeengegaard en zij, die geen zeep bij zich hadden, konden op het terrein bonnen kopen, waarvan de opbrengst zou worden besteed voor de aankoop van zeep.

Het massa-spel "Uilenspiegel", waarin de verschillende vijandelijke bezettingen van Nederland werden uitgebeeld, o.a. de Spaanse, de Duitse en de huidige Amerikaanse vormde het slot van het Zomerfeest, dat over het algemeen in enthousiaste stemming verliep.

Opening Staten-Generaal.

De terzake gevoerde acties hebben plaatsgevonden onder auspiciën van zg. "18-September-comité's". In 1950 werden eveneens dergelijke comité's opgericht onder naam "Rode Dinsdagcomité's". Ongetwijfeld beoogt de C.P.N. met deze naamsverandering vooral eigen invloed te camoufleren en ook niet-communisten in de organisatie te betrekken.

Het 3e Wereldjeugdfestival.

De meest sprekende gebeurtenis in Augustus was het 3e Wereldjeugdfestival in Oost-Berlijn. De werkzaamheden van het voorbereidende comité leidden tot het resultaat, dat een Nederlandse delegatie van meer dan 300, grotendeels communistisch georiënteerde jongeren kon worden uitgezonden. Geheimzinnigheid werd betracht met betrekking tot de reisgelegenheid en de te volgen route. Zelfs de deelnemers waren hiervan tot het laatste moment onkundig. Bij voorbaat was kennelijk rekening gehouden met een mogelijk verbod van doorreis door West-Duitsland. Poolse vaartuigen, vliegtuigen en de Scandinavië-expressie vervoerden het leeuwenaandeel. Voor zover een transitvisum voor West-Duitsland benodigd was, werd als motief voor het verkrijgen daarvan "vacantie in Denemarken" voorgegeven. Het omzeilen van de van Westerse zijde op de weg van de festivalgangers gepaatste obstakels, maakte voor velen de overigens vrij simpele reis tot een met succes bekroond avontuur. Het gehele festival kenmerkte zich door een goede organisatie en regie. De verzorging van de buitenlandse deelnemers was uitstekend. Voor wat betreft de F.D.J.-leden was deze minder doch over het algemeen voldoende. Het hoogtepunt werd gevormd door een massademonstratie voor de vrede en tegen de herbewapening van West-Duitsland. Een enorm aantal jeugdige Duitsers defileerde voor de buitenlandse gasten. De pers noemde getallen variërende van 1 tot 2 miljoen (zie overzicht no. 7 - 1951, hoofdstuk I).

De invloed van deze uitstekend georganiseerde (periodiek terugkerende) communistische manifestatie dient niet te worden

VERTROUWELIJK

onderschat. Ook de toename van het aantal buitenlandse deelnemers in 1949: 10.000, thans 25.000 à 30.000, spreekt duidelijke taal. De vreemdelingen, door hun politieke gezindheid in eigen land zich veelal in een ongunstige uitzonderingspositie wanend, worden geconfronteerd met geestverwanten die een vooraanstaande positie innemen. Het door de imposante festivals versterkte besef zal niet nalaten invloed uit te oefenen op de strijdgeest van de deelnemers. De van Westerse zijde genomen maatregelen (reisbelemmeringen en tegenpropaganda) waren achteraf gezien psychologisch niet altijd juist. De pers vermocht in haar berichtgeving over het festival niet de indruk van objectiviteit te wekken. De Nederlandse deelnemers keerden ogenschijnlijk voldaan terug. Het blad "Jeugd" spreekt van honderden jeugdige ambassadeurs van de vrede, die met een uiterst belangrijke missie uit het buitenland zijn gekomen. Mede d.m.v. een onmiddellijk na hun terugkeer aangevangen serie zgn. verslagvergaderingen worden zij in staat gesteld deze missie te vervullen.

Bezoeken aan de U.S.S.R.

Opvallend was het uitblijven van communistisch commentaar op de belevenissen van de inmiddels teruggekeerde delegatie naar de Sowjet-Unie (vide M.O. no. 7). De vraag rijst of het ontbreken van eenstemmigheid onder de afgevaardigden over de culturele toestanden in dat land hieraan debet is.

Vereniging "Nederland-U.S.S.R."

De Vereniging "Nederland-U.S.S.R." opende het winterseizoen met een ledenwerfcampagne welke aanving op 15 September. Zij zal worden afgesloten per 16 Maart 1952. Kostbare prijzen, zoals een verblijf van drie weken in de Sowjet-Unie, een radio toestel e.d. worden de beste werkers in uitzicht gesteld.

De volgens de statuten eens per jaar te houden algemene vergadering vond dit jaar om onbekende redenen geen doorgang. Het eerstvolgende congres zal plaats vinden op 29 en 30 Maart 1952.

Vredesactie.

De zgn. neutrale vredesbeweging in Nederland wordt door haar voornaamste propagandist Ds Hugo VAN DALEN (W.S.H. van Dalen) in het openbaar steeds meer getrokken in de pro-Russische sfeer. Volgens hem zal het communisme het kapitalisme ondermijnen en tenslotte omverwerpen. Zijn redevoeringen, waarin hij veelal Stalin voorstelt als redder van de mensheid, trekken een vrij talrijk gehoor. Overigens vertoont de vredesbeweging hier te lande de laatste tijd weinig leven. Het lijkt of men voor het moment vrijwel aan het eind van de mogelijkheden is gekomen.

└van eigenwaarde

VERTROUWELIJK

Verenigd Verzet 1940-1945.

"Nieuwe wegen voor de Nederlandse verzetsstrijders" is de titel van een door Gerben WAGENAAR geschreven artikel in het jongste nummer van "Politiek en Cultuur". Uitvoerig belicht hij hierin de oprichting van de Fédération Internationale des Résistants, des Victimes et Prisonniers du Fascisme (FIR). Bij deze organisatie, welke in wezen een voortzetting op bredere basis betekent van de FIAPP, sloot "Verenigd Verzet 1940-1945" zich aan.

"De delegatie van Verenigd Verzet", aldus Wagenaar, heeft op het Weense congres de doelstellingen en de taken van de FIR volledig onderschreven. Men kan in dit verband de vraag opwerpen, of Verenigd Verzet in staat is haar internationale verplichtingen na te komen. Men behoeft er geen doekjes om te winden dat Verenigd Verzet 1940-1945, vergeleken bij de andere aangesloten organisaties, nog een zwak zusje is. Vastgesteld moet worden, dat de verzetsstrijders, ex-politieke gevangenen en slachtoffers van het nazi-regime in Nederland zich al direct na de oorlog op sleeptouw hebben laten nemen door de vijanden van het verzet. Het verzet tegen een herleving van het fascisme, tegen de herbewapening van West-Duitsland en de voorbereiding van een nieuwe wereldoorlog moest gebroken worden. Verenigd Verzet 1940-1945 heeft tot taak de verontwaardiging onder allen die aan het verzet tegen de nazi-oorlog hebben deelgenomen gestalte te geven en een breed anti-fascistisch front tegen een nieuwe fascistische oorlog te helpen vormen. De communisten zullen hun aandeel moeten leveren om deze organisatie te doen uitbouwen tot een grote massa-organisatie, de spil van een anti-fascistisch strijdfrent, om alle verzetsstrijders te verenigen ter verdediging van de nationale onafhankelijkheid".

De hiervoor reeds vermelde leuze tot versterking van het nationale bewustzijn, komt ook in dit artikel naar voren.

III. VAKBEWEGING.

A. ALGEMEEN.

1. Toenemende invloed van de E.V.C. buiten haar eigen aanhang.

De tactiek welke de E.V.C., ondanks dalend ledental, een grotere invloed heeft verschaft op het veroorzaken van arbeids-onrust, werd uiteengezet in maandoverzicht no. 6 - 1951 (blz. 15 en vlg.). Voor het onderkennen van deze tactiek in de praktijk werd o.m. de aandacht gevestigd op het navolgende:

- a. de snellere reacties van de E.V.C., waardoor deze organisatie er toenemend in slaagt anders- en niet-georganiseerden enerzijds te betrekken in haar verstoringsactiviteit, anderzijds

VERTROUWELIJK

- te onttrekken aan de invloed van Uniebonden en werkgevers;
- b. de actie- of bedrijfscomité's, zgn. spontaan uit de arbeiders gevormd. Zij moeten als "zelfstandige" lichamen de door de E.V.C. gewenste actie trachten te verbreiden;
  - c. het E.V.C.-bedrijfswerk, op vele plaatsen nog slecht functionnerend, maar zich duidelijker aftekenend als een organisatie-vorm, tot verbetering ook van de ontwikkeling van actie in de bedrijven;
  - d. enige invloedsfactoren, (blz. 19 sub 7), die mede bepalend kunnen zijn voor de mate van al of niet slagen dezer E.V.C. tactiek.

In aansluiting hierop werden op blz. 13 en volgende van maandoverzicht no. 7 - 1951, enkele mededelingen gedaan inzake e. het streven van de E.V.C. naar eenheid van actie.

Waarnemingen in de jongste verslagperiode aangaande verdere toepassing van deze tactiek doen het gewenst voorkomen op het hiervoren samengevatte nogmaals de aandacht van verbindingen te vestigen.

2. Tweezijdig optreden van de E.V.C..

Met het vorenstaande schijnbaar in tegenstelling zijn recente aanwijzingen, volgens welke de E.V.C. ook steeds meer politiek instrument van de C.P.N. zal wezen. Blijkens de voorlopige berichten zou de E.V.C. nu voldoende van niet-partijleden zijn gezuiverd om deze nieuwe koers te kunnen volgen. Het tactisch streven naar vergroting van invloed onder niet-communistische arbeiders is voldoende bekend. Anderzijds wordt het E.V.C.-kader bij voortdoring gezuiverd van niet-communistische elementen. Het is de voorwaarde voor een directe ondersteuning van de politieke strijd van de partij zelf. Anders gezegd: uitwendig een aantrekken van niet-communisten tot een zo breed mogelijke "eenheid van actie", inwendig een uitstoten van niet-communisten, tot een kern van geschoolde communisten overblijft.

3. Gevoelige verliezen van het E.V.C.-kader.

Niet alleen de systematische verwijdering van niet-communistische bestuurders uit de E.V.C., ook royementen en uittredingen hebben vrij veel mutaties in de besturen der E.V.C.-bedrijfsbonden tegevolge gehad. Hieronder volgt een overzicht van de mutaties in besturen van de E.V.C. en de daarbij aangesloten bedrijfsbonden, voorzover over 1951 bekend geworden:

a. Eenheids Vak Centrale:

BUVELOOT, Gerrit J., 10-7-'24, wonende te Amsterdam. Was tot voor kort voorzitter van het bestuur van de Plaatselijke Centrale der E.V.C. te Amsterdam. Onlangs van deze functie ontheven en teruggedaan naar het communistische jeugdwerk. In Augustus is zijn plaats ingenomen door SIP, Everard, 27-9-'97, wonende te

VERTROUWELIJK

Arnhem, verblijvende te Amsterdam, totdien voorzitter van het hoofdbestuur van de A.B.T.I..

VAN DE PAVERD-DE WAAL, Grietje, 9-9-'07, wonende te Amsterdam.

Is op E.V.C.-congres van September 1949 gekozen als één der vice-voorzitters van het Verbondsbestuur der E.V.C.. Nam tevoren een vooraanstaande plaats in onder de in de E.V.C. georganiseerde schoonmaaksters in Amsterdamse gemeentedienst. Is lid van de C.P.N.. In het voorjaar 1951 uit bovenvermelde bestuursfunctie getreden; redenen tot dusver niet bekend.

Op 29-4-'51 is als haar opvolgster in het Verbondsbestuur gekozen: VAN GROEN, Maria F., 5-3-'15, wonende te Amsterdam, die tevens lid is van het hoofdbestuur van de A.T.E.K..

WIEGMAN, Pieter, 7-10-'03, wonende te Amsterdam. Had vanaf de oprichting een vooraanstaande positie in de E.V.C.. Was lid van het "landelijk hoofdbestuur", na 1949: Verbondsbestuur der E.V.C.. Is lid C.P.N.. In Januari 1951 trad hij als Verbondsbestuurslid af, maar bleef bezoldigd employé op het E.V.C.-hoofdkantoor. Op 29-4-'51 werd in zijn plaats in het Verbondsbestuur gekozen: BLOM, Gerrit, 17-4-'09, wonende te Amsterdam. Is vooraanstaand lid C.P.N., lid hoofdbestuur B.N.O.P. en voorzitter van het afdelingsbestuur Amsterdam van de B.N.O.P..

b. Algemene Bedrijfsbond Transport (A.B.T.):

KUIL, Jan, 15-5-'08, wonende te Amsterdam. Was secretaris van het hoofdbestuur van de A.B.T.. Zijn houding als lid C.P.N. onderfond critiek. Op A.B.T.-congres van Mei j.l. werd als zijn opvolger gekozen: MEIS, Frederik, 7-11-'21, wonende te Groningen.

c. Bond van Land- en Zuivelarbeiders (B.L.Z.):

VAN RENSSSEN, Johan H.C., 4-2-'11, wonende te Heerenveen. Was voorzitter van het hoofdbestuur van de B.L.Z., lid Prov. Staten en gemeenteraad voor de C.P.N.. Is geroyeerd als lid C.P.N. (o.m.) wegens financiële onregelmatigheden. Ontslag gevraagd als voorzitter B.L.Z. (zie M.O. 7, blz. 16). In Augustus heeft Bondsraad als zijn opvolger gekozen: KUILMAN, Pieter, 6-9-'17, wonende te Emmen, tevoren reeds lid Bondsraad B.L.Z..

VAN DER MOLEN, Hendrik, 3-3-'04, wonende Ten Boer, secretaris hoofdbestuur B.L.Z.. Wegens ernstige, verm. langdurige ziekte in Augustus tijdelijk vervangen door SCHUUR, Hendrik, 9-2-'12, wonende te Finsterwolde.

d. "De Metaal":

BUTZELAAR, Gerrit C., 24-2-'12, wonende te Amsterdam, trad op 14 Juli j.l. af als secretaris hoofdbestuur "De Metaal" (zie M.O. 7, blz. 17). Vervangen door NOOTER, Hendrikus J., 20-11-'20, wonende te Rotterdam, tevoren reeds lid Dagelijks Bestuur "De Metaal".

VERTROUWELIJK

e. Chevofa:

SWADERS, Johannes P.Th., 30-8-'12, wonende te Amsterdam. Was secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur van de Chevofa, één van de vice-voorzitters van het Verbondsbestuur der E.V.C.. In Augustus j.l. wegens financiële onregelmatigheden van functies ontheven. BURGEMEESTER, Hendrikus B., 27-9-'22, wonende te Amsterdam, werd lid hoofdbestuur Chevofa in zijn plaats. VAN WESTEN, Philippus, 13-4-'04, wonende te Krommenie. Op congres van April j.l. niet meer herkozen als voorzitter van het hoofdbestuur van Chevofa. Opgevolgd door NIELEN, Willem G.M., 11-11-04, wonende te Assendelft.

4. E.V.C.-actie voor kolentoeslag.

De door de regering aangekondigde verhoging der kolenprijzen, welke met ingang van 1 Augustus j.l. van kracht werd, vormde uiteraad voor de landelijke leiding der E.V.C. een motief om opnieuw de arbeidende klasse op te roepen zich met kracht te verdedigen tegen de voortgezette verlagings van haar levenspeil.

In "De Waarheid" van 2-8-'51, alsmede in speciaal daartoe uitgegeven pamfletten, gaf het Verbondsbestuur uiting aan zijn misnoegen over deze nieuwe prijsverhoging. De arbeiders moesten op korte termijn van de werkgevers maatregelen afdwingen, die de gevolgen van de kolenprijsverhoging ongedaan zouden maken. Deze regeringsdaad moest tevens aanleiding zijn tot verhoging van de krachtsinspanning der arbeiders bij het organiseren en ontwikkelen van massale acties voor het verhogen van de huidige lonen en salarissen met 10 %.

Ook de later in Augustus bekend gemaakte mogelijkheid van nieuwe huurprijs-verhoging was voor het Verbondsbestuur aanleiding de arbeiders op te wekken tot een eensgezinde verdediging van hun levensstandaard.

De in verschillende bedrijfstakken toenemende werkloosheid en de algemene prijsstijgingen, welke de eertijds door de regering voorgestelde verlaging van het levenspeil van 5 %, ver zouden overtreffen, vormen met de kolenprijsverhoging naar de mening van de landelijke E.V.C.-leiding ruimschoots voldoende grond om nieuwe massa-acties te ontketenen.

Vanzelfsprekend moet daartoe vóór alles gewerkt worden aan "het smeden van de grootst mogelijke eenheid".

Voor het bereiken van deze eenheid moet niet alleen samenwerking worden gezocht met N.V.V.-leden, maar - voor wat in het bijzonder Rotterdam betreft - moet zelfs contact opgenomen worden met het O.V.B..

Door huisbezoeken bij de arbeiders moet gepoogd worden de belangstelling voor de actie voor kolentoeslag te vergroten. Ook de jeugd moet in deze strijd worden ingezet. Er moet aangestuurd worden op een landelijke conferentie van jeugdige arbeiders.

VERTROUWELIJK

De "Uniebondsjeugd" moet hierin zoveel mogelijk betrokken worden. Vooral in de bedrijven moet een krachtige voorbereidende actie worden gevoerd. Voor het verzamelen van handtekeningen moeten daar lijsten circuleren. Hierbij moet ervoor gezorgd worden, dat één lijst alleen door "Uniebondsleden" wordt ondertekend. Deze lijst zal dan naar de Raad van Vakcentrales worden gezonden.

Andere lijsten, welke door alle arbeiders - ook de E.V.C.-leden - moeten worden getekend, zullen aan de Regering worden aangeboden.

De N.V.V.-leden zullen worden gestimuleerd hun bestuurders te dwingen tot het houden van buitengewone ledenvergaderingen.

Bij de werkgevers dient uitbetaling van een kolentoezag van f. 25.- als eis gesteld te worden.

5. Terreinen van voornaamste actie.

a. Bouwbedrijf:

In verband met de staking onder arbeiders van de N.V. Boele & van Eesteren bij de fabrieksbouw "Breedband" op het Hoogoven-terrein te Velsen, ontwikkelt de E.V.C. een levendige activiteit ter ondersteuning van de stakers en ter uitbreiding van het conflict. Deze bedrijvigheid sluit ook aan bij hetgeen in het vorige maandoverzicht (no. 7) op blz. 14 is gemeld over de "Eenheidsactie onder de bouwvakarbeiders". Voor een verslag betreffende bovengenoemde staking zie sub. B.

b. Havens:

De E.V.C. is bezig de havenarbeiders tot actie aan te zetten ter voorbereiding van een havenstaking. Bestuursleden van de Algemene Bedrijfsbond Transport (A.B.T.-E.V.C.) begeven zich onder de arbeiders op kaden en bij schaftlokalen en wijzen in gesprekken op de gevolgen van de door de Regering "opgevoerde bewapeningsuitgaven". Zij propageren, dat alleen een krachtige, eensgezinde actie hierin wijziging kan brengen en verdere aanvallen op de levensstandaard van de arbeiders zal kunnen afwijzen.

c. Textielbedrijven:

De door de E.V.C. gevoerde actie in verband met de ontslagen in de textiel- en confectie-industrie vindt gestadig voortgang. Zo werd in het Oosten van het land bij een textielbedrijf een "comité van arbeiders" samengesteld om tegen de door de directie van het bedrijf voorgenomen maatregelen te ageren. "De Waarheid" noemde dit reeds een "comité tegen werkloosheid". De nog voortdurende slapte in de bedrijven biedt de E.V.C. gunstige voorwaarden voor haar agitatie. Het "drie-maandenplan" van de A.T.E.K. (zie hierna onder C) heeft het getij mee.

VERTROUWELIJK

B. STAKINGEN.

Staking onder bouwvakarbeiders van N.V. Boele & van Eesteren bij fabrieksbouw "Breedband" op Hoogvoenterrein te Velsen. Daar het voor de verbandingen van belang mag worden geacht, omtrent het ontstaan en de ontwikkeling van een recente staking te zijn geïnformeerd, wordt in bijlage no. II een samenvatting verstrekt van de uitvoerige gegevens, welke over dit ernstige conflict van dag tot dag zijn ontvangen.

Politieke winst van de E.V.C..

Op het moment van afsluiten van dit overzicht duurt het conflict nog voort. Ongeacht de afloop kan reeds uit de berichtgeving worden geconcludeerd, dat deze staking de E.V.C. een niet onbelangrijke "politieke winst" heeft geleverd, dit dank zij de tactiek, waarop hiervoren onder A, punt 1 nog weer eens de aandacht is gevestigd, dank zij ook een snel en handig gebruik van actie-mogelijkheden. De voornaamste winst is wel deze, dat de E.V.C. er bij haar agitatie - ook ver buiten de gemeenten Velsen en Beverwijk - in geslaagd is velen te suggereren, dat de werkgevers en de erkende vakbonden in één belangengemeenschap tegenover de arbeiders staan.

Voor wat de observatie van overheidswege betreft, heeft dit conflict het belang onderstreept van snelle berichtgeving, van dag tot dag, en wanneer nodig ook nog tussentijds. Voor een goed onderkennen van het vaak verborgen ageren van de E.V.C. zijn vooral de eerste dagen van het conflict, nog vóór de eigenlijke staking van grote betekenis geweest. Slechts een voortdurende observatie van eventuele spanningen in het bedrijfsleven en een snelle berichtgeving dienaangaande maken het mogelijk de overheid tijdig te informeren en daarbij ook de oorzaken bloot te leggen, die een succes voor de extremistische verstoringsarbeid mogelijk maken.

C. DIVERSE BERICHTEN UIT DE E.V.C.-ORGANISATIE.

1. Drie-maanden-plan A.T.E.K.:

In zijn zitting van 7 Juli j.l. stelde het hoofdbestuur van de A.T.E.K. een 3-maandenplan op. De Bondsraadvergadering op 18 en 19 Augustus d.a.v. in Hilversum gehouden, hechtte haar goedkeuring aan de campagne. Het 3-maandenplan, op 1 September begonnen, omvat een vijftal taken:

1. opbouw bedrijfsafdelingen, invoering "bedrijfsinning" van contributie en uitgave bedrijfsledenkranten;
2. organiseren en uitbreiden van de scholing;
3. abonnementen-actie E.V.C.-Gids;
4. winnen van nieuwe leden;
5. instellen van adviesavonden voor de leden.

VERTROUWELIJK

Deze hernieuwde campagne, opgezet om de organisatie te versterken, wordt gekoppeld aan de strijd voor het behoud van de wereldvrede. De A.T.E.K. moet de motor zijn van de vredesbeweging onder de arbeiders in Textiel- en Kledingindustrie, zo zegt men, en daarom moet de organisatie versterkt worden.

2. Reizen naar buitenland.

Op 25-8-'51 vertrokken Bertus BRANDSEN, 28-10-'14 Utrecht, wonende te Amsterdam, algemeen secretaris van het Verbondsbestuur der E.V.C. en plaatsvervanger van B. BLOKZIJL in het W.V.V., en Wessel HARTOG, 25-5-'11 Wormer, wonende te Koog a/d Zaan, vice-voorzitter Verbondsbestuur E.V.C. en voorzitter hoofdbestuur A.B.W.B., per vliegtuig naar Praag. Het reisdoel zou zijn, namens het Verbondsbestuur der E.V.C. in Wenen besprekingen te voeren met het dagelijks bestuur van het W.V.V..

Zij keerden op 1-9-'51 op Schiphol terug, in gezelschap van Siewert GEUGJES, 14-9-'26 Zaandam, wonende te Amsterdam, secretaris van het hoofdbestuur van de A.T.E.K., die op 8-8-'51 samen met deelnemers aan het Wereldjeugdfestival Berlijn van Schiphol naar Kopenhagen was vertrokken en nu via Praag en Zürich terugkeerde.

IV. ANDERE STROMINGEN.

Vierde Internationale.

Het derde wereldcongres van de Trotskistische Internationale werd eind Augustus-begin September j.l. in Zwitserland gehouden. Het duurde elf dagen en werd bijgewoond door 74 gekozen afgevaardigden, alsmede door waarnemers en andere gasten uit 25 landen, 27 organisaties vertegenwoordigend; 12 afgevaardigden kwamen uit het Verre Oosten (China, India, Vietnam en Ceylon), verschillende delegaties uit Latijns-Amerikaanse landen en, voor de eerste maal was er een vertegenwoordiger van de inheemse Afrikaanse arbeidersbeweging.

"La Verité" (13-26 September 1951), het orgaan van de Franse Sectie der IVde Internationale, geeft over dit congres en de genoemde besprekingen tal van bijzonderheden. Het publiceert in extenso het door dit derde wereldcongres aangenomen Manifest, gericht aan de werkers van alle landen.

In deze oproep wordt o.a. geageerd tegen "het imperialisme op mars naar de oorlog" en tegen "de inter-imperialistische wereld-alliantie".

Een aparte beschouwing wordt gewijd aan de status van bourgeoisie en proletariaat in de 20ste eeuw, waarna wordt voorspeld, dat de derde wereldoorlog het karakter zal aannemen van een

internationale burgeroorlog.

Tegen reformisme en stalinistische bureaucratie wordt stelling genomen in een hoofdstuk gewijd aan Comisco, (thans Internationale van Frankfort) en Kominform, waarbij de doelstellingen van de eigen, IVde Internationale nogmaals worden uiteengezet. Nieuwe gezichtspunten worden daarbij niet geopend.

De opstellers houden zich vervolgens bezig met de h.i. onvermijdelijke opmars naar de wereldrevolutie.

Contra Tito.

Het wereldcongres heeft zich in het onderhavige manifest bezig gehouden met de positie van Joegoslavië, sedert Belgrado uit het Kominform werd gezet. Scherpe critiek wordt geoefend op de opportunistische leiders der Joegoslavische Communistische Partij, die thans capituleren voor de imperialistische druk en die alles in gevaar brengen, dat de Joegoslavische arbeiders ten koste van zoveel offers hebben veroverd. Het wereldcongres roept alle Joegoslavische communisten op om in hun partij een Leninistische Oppositie te vormen, teneinde de huidige opportunistische partijleiding te vervangen en zich nauw aan een te sluiten bij de revolutionaire krachten, die zich over de gehele wereld ontwikkelen. De strategie van weerstand tegen Kremlin en Wallstreet moet worden gegrondvest op de innige samensmelting van die krachten, die het proletarische Joegoslavië tegen al zijn vijanden zullen verdedigen. De standpunten inzake Joegoslavië en de IVde Internationale in het aangenomen manifest, blijken te zijn ontleend aan een resolutie, welke het Internationaal Centraal Uitvoerend Comité in zijn 9e plenaire zitting had aanvaard. Dit Comité bracht terzake een rapport uit, dat nader zal worden aangevuld met het materiaal, dat tijdens het jongste wereldcongres in geschrifte en in de discussies werd te berde gebracht. Aan de vooravond van het Wereldcongres verscheen in het Juli-Augustus nummer van de "Fourth International" een beschouwing van de hand van "de briljante Europese Marxist", de bekende Ernest Germain. Deze revolutionair van Poolse origine, die ook herhaalde malen in Nederland deelnam aan besprekingen van de R.C.P., schreef over "De eerste balansstaat van de Joegoslavische affaire".

In dit artikel stelt Germain de binnenlandse politiek van het Tito-regime (sedert de breuk met het Stalinisme in Juni 1948 ten bate van de werkende klasse gevoerd) tegenover de opportunistische buitenlandse politiek van hetzelfde Tito-bewind.

Zijn conclusie luidt dat "het herstel van het kapitalisme een werkelijke bedreiging voor de Federatieve Republieken van Joegoslavië wordt nu de rechtsgerichte buitenlandse politieke koers begint door te werken op de binnenlandse zaken".

Nieuw I.E.C..

Het congres heeft een nieuw Executief Comité van de IVde Internationale gekozen, samengesteld uit 21 leden en 9 bijzitters. De namen van deze functionarissen zijn dezerzijds nog niet bekend.

VERTROUWELIJK

Voor de sluiting van het derde wereldcongres werd een minuut stilte in acht genomen in memoriam Leon Trotsky, die elf jaar geleden werd vermoord. Het congres zond voorts speciale groeten aan de weduwen van de Trotskistische martelaren en aan de strijders en leiders, die nu een kwart eeuw deel uitmaken van Trotsky's beweging.

Vrije Socialisten.

De Anarcho-Syndicalistische Persdienst (A.S.P.) waarin vrije socialistische denkbeelden worden gepubliceerd, heeft een artikelenserie van de bekende anarchist Albert de Jong geopend. Laatstgenoemde maakt daarin "de balans der socialistische beweging" op. Gedurende de ontwikkeling van meer dan een eeuw stemt deze, volgens de auteur, tot pessimisme, wanneer de zaak politiek wordt beschouwd. De oude socialistische beweging heeft z.i. haar afsluiting gevonden.

"Wil zij opnieuw starten, dan moet zij van voren af aan beginnen en haar lessen trekken uit de geschiedenis". Schrijver zegt in deze opvattingen enkele jaren vrijwel alleen te hebben gestaan. Maar de aanraking met kameraden op het onlangs te Toulouse gehouden 7e I.A.A.-congres (anarchistisch) heeft hem ervan overtuigd, dat ook zij in dezelfde richting denken als hij. Van hen noemt De Jong: Rudolf Rocker, Diego de Santillan, Albert Jensen, Helmut Rüdiger, Augustin Souchy en A. Leinow, de redacteur van het in Darmstadt verschijnende tijdschrift "Die freie Gesellschaft".

De Jong kondigt aan, dat o.a. van hun hand verschenen artikelen in Nederlandse vertaling zullen verschijnen in de A.S.P.. Voor dit doel zal deze persdienst zijn publicaties veelvuldiger en regelmatiger doen.

In "Socialisme van Onderop", het orgaan van de Bond van Vrije Socialisten (15 September 1951) is het eerste artikel over de nieuwe oriëntering volledig overgenomen. De redactie (Jan Kolthek c.s.) acht een heroriëntatie evenzeer noodzakelijk als de verzorger van bedoelde artikelenreeks (Zie bijlage III).

V. INDONESIË.

De Republiek van 1945.

In "De Waarheid" van 17 Augustus 1951 is een lang artikel opgenomen, speciaal voor het blad geschreven door de secretaris van het Centraal Comité van de Partai Komunis Indonesia (P.K.I.), in verband met de herdenking op die datum van de stichting der Republiek Indonesia (1945). Deze volkomen op de communistische propaganda afgestemde bijdrage is o.a. gericht tegen de zgn. Ronde Tafel-overeenkomst. Deze is een bij voortdoring intensief benutte propagandapunt der Indonesische communisten, daarbij in

VERTROUWELIJK

woord en geschrift gesteund door de communisten in Nederland. Ook tijdens de hier door deze groepen gehouden herdenkingsplechtigheden op 17 Augustus j.l. is bedoelde overeenkomst fel becritiseerd als een accoord tot onderdrukking en uitbuiting van het Indonesische volk door het Nederlandse en Amerikaanse kapitalisme. In deze vergaderingen hebben o.a. het woord gevoerd enkele Indonesische vakverenigingsbestuurders, deel uitmakende van de delegatie uit Indonesië naar het in Augustus j.l. te Oost-Berlijn gehouden Jeugdfestival. Het woord werd tevens gevoerd door de bekende E.V.C.-propagandist Sudirdjo, die thans in Nederland mede optreedt als vertegenwoordiger van de Sobsi, de communistische vakcentrale in Indonesië.

Tijdens het Jeugdfestival in Oost-Berlijn werd de 17e Augustus eveneens herdacht door communisten van Nederlandse en Indonesische herkomst.

Verder zijn er telegrammen gewisseld tussen de herdenkingscomité's te Amsterdam en Djakarta. Het Partijbestuur der C.P.N. zond een "begroetingsschrijven" aan de P.K.I., terwijl het E.V.C.-bestuur een brief richtte aan het hoofdbestuur van de Sobsi. Beide brieven maken stemming tegen de "reactionnaires" en tegen het zgn. Nederlandse imperialisme als vazel van Amerika, dat in de afgelopen zes jaar (sedert de stichting der Republiek Indonesia) "met geweld en list gepoogd heeft het vuur van de Indonesische revolutie te doven".

Protestdemonstratie tegen aanhoudingen.

Bij alle uitingen van communistische kant is op 17 Augustus ook critiek uitgeoefend op de recente arrestaties van geestverwanten in Indonesië. Zelfs heeft meergenoemde Sudirdjo weten te bereiken, dat de Indonesische schepelingen van de Stoomvaartmaatschappij "Nederland" - behoudens een kleine groep - ditmaal het feest bij de Indonesische Hoge Commissaris te 's-Gravenhage uit protest tegen de aanhoudingen niet hebben bijgewoond. Om dit te bewerkstelligen heeft hij zich in de avond van 16 Augustus j.l. naar het emplacement van de "Nederland" begeven en daar met succes contact opgenomen met het Indonesische scheepspersoneel. Een groot aantal Indonesiërs heeft aan zijn oproep gehoor gegeven.

Perhimpunan Indonesia en Sobsi.

De Indonesische schepelingen, zowel te Amsterdam als te Rotterdam worden ook (regelmatig) beïnvloed door de toezending van het onder leiding van Sudirdjo staand P.I.-orgaan "Indonesia Merdeka", waarin een vaste rubriek aan de arbeidersbelangen is gewijd.

De band van dit blad met de Sobsi blijkt wederom uit een artikel van de hand van een Sobsi-bestuurslid in een der laatste nummers van "Indonesia Merdeka". Het handelt over de communistische activiteiten in Indonesië, waarbij o.a. een uiteenzetting is gegeven over het "proletariërs-kader". Gewezen wordt verder

VERTROUWELIJK

op de acties bij verschillende bedrijven aldaar, zoals bij de B.P.M., Lindetevis, General Motors, enz..

Telkenmale blijkt weer, dat het blad geheel in dienst van de communistische propaganda staat.

15-9-'51

VI. Voor het overzicht der stakingen in de maand Augustus 1951 zie blz. 23.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN AUGUSTUS 1951.

- 23 -

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	Volgn o
Broodbakkerij D.J. Janus, Amsterdam.	Arbeiders eisten uitbetaling van 2 % vacantie-toeslag.	Dit conflict stond o.l.v. de bij het NVV aangesl. Alg. Bedrijfsbond v. Arbeiders i.d. Voedings- en Genotmidd. bedrijven.	I.v.m. de slechte financiële positie heeft de directie faillissement aangevraagd. Het merendeel der arbeiders is reeds elders tewerkgesteld.	1
N.V. Gero te Nieuw-Weerdinge (Gem. Emmen).	Schorsing van een arbeider, die protesteerde tegen overplaatsing werkbaas.	Geen.	De schorsing werd door de directie opgeheven.	2
N.V. Boele & van Eesteren, werk uitvoeren te Velsen.	Een 85-tal arbeiders werd ontslagen, terwijl 16 andere arbeiders werden aangenomen.	Uniebonden trachtten te bemiddelen. ABWB-EVC stookte.	Staking duurt voort.	3
N.V. "De Nederlandse Staalindustrie" te Rotterdam.	Arbeiders eisten hoger tariefloon.	De Metaal-EVC stookte.	Nadat de directie toegezegd had de grieven te zullen onderzoeken, werd het werk op de oude voorwaarden hervat.	4
Fa. Remmert-Septer, Pakstation & Koelhuisnr. te Tiel.	De directie weigerde de door de Rijksbemiddelaars opgelegde salarisregeling toe te passen.	De staking werd uitgeroepen door NVV en KAB.	Tussen 1 en 15 Januari 1952 zal over een CAO onderhandeld worden.	5
Tielse Veiling Septer te Tiel.	De directie weigerde de door de Rijksbemiddelaars opgelegde salarisregeling toe te passen.	De staking werd uitgeroepen door NVV en KAB.	Tussen 1 en 15 Januari 1952 zal over een CAO onderhandeld worden.	6

BIJLAGE I

"Nieuwe wegen voor de Nederlandse verzetsstrijders".

(Artikel van Gerben WAGENAAR uit "Politiek en Cultuur" van September 1951).

Nauwkeurig omschreven zijn de taken van de bij de FIR aangesloten organisaties de volgende:

1. De organisaties zullen bestaan uit de volgende mensen en groepen van mensen:
  - a. De partizanen en andere patriotten, strijders van verzetsbewegingen, die allen aan de overwinning over het fascisme hebben deelgenomen.
  - b. De anti-fascistische politieke gevangenen, de gedeporteerden de geïnterneerden en alle andere personen, die door het fascisme vervolgd werden.
  - c. Van alle genoemden hun nabestaanden.
2. De belangrijkste taken zijn:
  - a. Strijd voor de verdediging van de vrede in nieuwe samenwerking met alle vredesstrijders op de wereld.
  - b. Actieve strijd tegen de wedergeboorte van het fascisme in al zijn vormen en in al zijn verschijningen. Tegen de verbreiding van de fascistische ideologie en de oprichting van fascistische organisaties in welke vorm ook, zowel openlijke als bemantelde.
  - c. Ontmaskering van het ware gezicht van het fascisme en in het bijzonder de verschrikkingen van de gevangenis en concentratiekampen van het fascisme te onthullen. Het stellen van eisen van bestraffing van alle fascistische- en oorlogsmisdadigers.
  - d. Verdediging van de geest en de dapperheid van de verzetsbewegingen en popularisering van hun grote wapenfeiten.
  - e. Strijd voor het recht van de volkeren op zelfbeschikking. Ondersteuning van de volkeren, die in hun strijd voor hun nationale onafhankelijkheid staan.
  - f. Bestrijding van de rassenhaat en iedere rassen-discriminatie.
  - g. Verdediging van de materiële en morele eisen en de belangen van alle personen, die wel of niet bij de organisatie zijn aangesloten.
  - h. Hulp, moreel zowel als materieel, en andere steun voor de partizanen en patriotten, de strijders van de verzetsbewegingen, evenals alle anti-fascistische politieke gevangenen, gedeporteerden, geïnterneerden en alle andere personen, die door het fascisme vervolgd zijn; in het bijzonder, die voor de vrede en onafhankelijkheid van hun land strijden; alsmede hulp en ondersteuning voor de invaliden, de nabestaanden en de wezen.

VERTROUWELIJK

- i. Ontwikkeling van de internationale solidariteit tussen alle verzetsstrijders en slachtoffers van het fascisme; bijdragen in de samenwerking tussen de volken op alle gebieden van het politieke, economische en culturele leven.

BIJLAGE II

SAMENVATTING GEGEVENS BETREFFENDE STAKING ONDER BOUWVAKARBEIDERS VAN N.V. BOELE & VAN EESTEREN BIJ FABRIEKBOUW "BREEDBAND" OP HOOGOVENTERREIN TE VELSEN.

Voorspel. Voorjaar 1951 nam N.V. Boele & Van Eesteren (hierna: BvE) in hoog tempo + 320 bouwvakarbeiders in dienst, waaronder talrijke veraf wonende arbeiders, onder voor hen gunstige, maar voor het bedrijf kostbare arbeidsvoorwaarden. In de loop van de zomer bleek onder hen ook het aantal minder ijverige en minder vakbekwame arbeiders vrij hoog. Dit leidde tot enkele selectie-maatregelen, die enige ontevredenheid onder de werknemers te weegbrachten.

Ontslag. Op Vrijdag 24 Augustus 1951 werd aan 85 arbeiders van BvE tegelijk ontslag aangezegd. Van hen bleek + 43% 50 km. of verder van het werkobject te wonen. Als reden voor het ontslag werd van directie-zijde medegedeeld, dat door stagnatie in de aflevering van tekeningen de voortgang van het werk werd afgeremd.

EVC een slag vóór. In de vroege ochtend van Maandag 27 Augustus werden de arbeiders na aankomst van hun trein bij het station Velsen-Hoogoven opgevangen en toegesproken door de EVC-bestuurder Willem F.H. VAN HET SCHIP, 22-6-1918, wonende te Amsterdam, secretaris van het hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werkers in de Bouwnijverheid (A.B.W.B.). Hij spoorde hen tot staken aan.

Proteststaking van één uur. Diezelfde Maandagmorgen legden de arbeiders voor één uur het werk neer uit protest tegen het feit, dat BvE een tiental andere arbeiders in dienst had genomen. Dit versterkte onder de werknemers het vermoeden, dat BvE tevoren méér arbeiders had ontslagen, dan voor een goede bedrijfsgang strikt nodig was.

Immenging Unievakbonden. Na de proteststaking hebben Uniebondsleden zich tot hun besturen gewend. Deze hebben overleg gezocht met de directie BvE, waarna in beperkte arbeiderskring bekend werd, dat het standpunt van de besturen der betrokken Unievakbonden op Donderdag 30 Augustus zou worden bepaald.

"Zelfstandig" Actie-comité. Onder voortdurend ageren van EVC-zijde tegen directie en Uniebonden, kwam uit de arbeiders een comité tot stand. De afstand tussen arbeiders en Uniebonden werd

VERTROUWELIJK

groter. Een ernstige grief onder de werknemers was deze, dat de Uniebondsbestuurders zich allereerst met de directie hadden verstaan en niet met de arbeiders.

Staking. Dit comité proclameerde op Woensdag 29 Augustus, dus nog een dag vóórdat het standpunt van de Unievakbondsbesturen was bepaald, de staking: van de circa 320 arbeiders en van de 66 betonvlechters van de onderaannemer De Koning, samen bijna 390 man, legden 328 arbeiders het werk neer. De positie van de Unievakbonden werd hierdoor zeer bemoeilijkt.

Eerste stakersvergadering. Op Donderdagmorgen 30 Augustus belegde het stakingscomité in Beverwijk de eerste stakersvergadering. Daarin werd medegedeeld, dat het stakingscomité was samengesteld uit arbeiders van alle vijf organisaties (NVV, CNV, KAB, OVB, EVC). Als voorzitter en secretaris traden resp. op:

Petrus KRIJGSMAN, geboren 13-2-1912, wonende te Amsterdam, lid KAB, en

Frits EBERHART, geboren 27-11-1920, wonende te Amsterdam, lid NVV.

Tijdens deze vergadering werd ook het woord verleend aan voornoemde VAN HET SCHIP. De voorzitter deelde hem eerst nog mede, dat hij zich moest beperken tot het conflict en niet over politiek mocht uitwijden; in het laatste geval zou hem onmiddellijk het woord worden ontnomen.

Voorstel Unievakbonden. Drie vertegenwoordigers van de Unievakbonden deelden in de middag-vergadering mede, dat de directie bereid was het aantal ontslagenen tot een zo klein mogelijk getal terug te brengen, terwijl de Bouwdirectie van de Hoogovens zou trachten de arbeiders die BvE niet kon terugnemen, elders onder te brengen. Zij stelden voor het werk de volgende dag, Vrijdag 31 Augustus te hervatten. De stakers echter wensten o.m. intrekking van alle ontslagen en wezen deze "vage beloften" af.

EVC-voorstel. Op aandringen van VAN HET SCHIP stelde de stakingsleiding voor, dat op 31 Augustus het werk zou worden hervat en dat de vertegenwoordigers van de Uniebonden met de vertegenwoordiger van de E.V.C. nader overleg met de directie zouden plegen. De Unievakbondsbestuurders wezen dit voorstel echter van de hand, omdat zij dan organisatorisch buiten hun boekje zouden gaan.

Verhoudingen onder de stakers. Tegen het eind van deze vergadering bleken aanwezig: 40 EVC'ers, 48 NVV'ers, 12 CNV'ers, 25 KAB'ers, 18 OVB'ers en 85 ongeorganiseerden, totaal 228 arbeiders.

Tweede stakersvergadering, n.l. op Vrijdag 31 Augustus. De NVV-bestuurder WEVERS gaf een toelichting op de toezeggingen van werkgeverszijde en adviseerde aan het werk te gaan. Voorzitter KRIJGSMAN antwoordde o.m. dat de vakbonden zich eerst achter de staking moesten stellen.

VERTROUWELIJK

Groeiende invloed van de EVC. De EVC-bestuurder VAN HET SCHIP zette in deze tweede vergadering uiteen, welke organisatorische maatregelen z.i. nodig waren. Zo moesten resp. in Beverwijk een centraal stakingscomité komen en in de diverse woonplaatsen van de stakers subcomité's. Deze moesten terplaatse contact onderhouden met de secretariaten van de EVC. Verder dienden steunlijsten te circuleren en een manifest te worden opgesteld.

Stemming. Vóórdat op aandrang uit de vergadering tot stemming over al of niet doorstaken werd overgegaan, sprak een vrouw de vergadering toe. Zij deelde mede, de vrouw van één der stakers te zijn en wakte op achter de staking te blijven staan. Resultaat stemming: 158 vóór, 55 tegen doorstaken en 4 blanco stemmen.

Standpunt Unievakbonden. Een op 5 September belegde bijeenkomst in Haarlem bracht geen oplossing. Aan twee leden van het stakingscomité, die Uniebondsleden zouden zijn, werd de toegang geweigerd. KRIJGSMAN en EBERHART zouden uit hun organisatie zijn geroyeerd. Eerst op 10 September werden gedrukte pamfletten verspreid, waarin het standpunt van de betrokken Unievakbonden werd uiteengezet. Verschillende pamfletten van de stakingsleiding (en EVC) waren echter reeds vóórgegaan.

Stakingsverloop. Op Maandag 3 September was het aantal stakers gestegen van 328 tot 364. Nadien liep het getal der werkwilligen geleidelijk op van 26 tot 54 per 6 September j.l..

Stakersvergadering van 7 September: Vooral tijdens deze vergadering bleek, hoe inmiddels achter de schermen de invloed van de EVC op de organisatorische gang van zaken sterk was toegenomen. Nadat ook op deze vergadering een arbeiders-delegatie uit een ander bedrijf ten tonele was gevoerd, (die dit keer f. 375.- voor de stakerskas deponeerde) gaf de voorzitter EBERHART een verslag van de organisatorische maatregelen (zoals op 31 Augustus door VAN HET SCHIP voorgesteld):

De centrale leiding komt elke morgen te 10 uur in Beverwijk bijeen. In de loop van de dag komen daar ook de 6 rayon-comité's. Deze comité's hebben tot op 7 September van de steunlijsten afgedragen:

Comité Rotterdam	f. 864.-;	comité Alkmaar	f. 288.-;
" Amsterdam "	1688.-;	" Beverwijk	" 625.-;
" Den Haag "	650.-;	" IJmuiden	" 401.-.

De secretaris van het stakingscomité KRIJGSMAN gaf vervolgens voor de pers een uiteenzetting over het conflict. Tenslotte sprekende over het bericht van de Uniebonden, inhoudende dat - aldus KRIJGSMAN - "geen prijs meer op ons lidmaatschap werd gesteld", verklaarde hij:

"De Uniebonden kunnen nu proberen wat zij willen. Wij willen één strijdende vakorganisatie vanaf heden en géén confessionele organisatie meer".

Hierop volgden een oorverdovend applaus en gestamp op de vloer.

VERTROUWELIJK

In de loop van de vergadering werd hulde gebracht aan "kameraad DE VLEGTE" uit Amsterdam, die op zijn steunlijst f. 200.- had ingezameld en aan de R.K. arbeider ZIJLSTRA, die als 64-jarige f. 60.- had bijeengebracht. Voorts werd mededeling gedaan van een aantal door het comité ontvangen "solidariteitsverklaringen" van arbeiders van verschillende grote bedrijven.

E.V.C.-reactie op "dreigende verdeeldheid". Uit een meer gematigde groep stakers diende het N.V.V.-lid KRIEK een motie in, waarin werd voorgesteld:

- 1e. accoord te gaan met opheffing ontslag van 41 arbeiders;
- 2e. te ijveren voor tewerkstelling overige arbeiders bij Hoogovens;
- 3e. kern te benoemen ter behandeling van evt. verdere geschillen;
- 4e. zekerheidsstelling, dat sancties tegen stakers zullen uitblijven.

Bij de behandeling van deze motie ontstond onder de ca. 210 vergaderden veel rumoer. De E.V.C.-bestuurder VAN HET SCHIP merkte in een scherpe toespraak o.m. het volgende op:

"Wij hebben door onze staking 60 mensen op het bedrijf aan het werk gehouden, die ook al op een lijst stonden om ontslagen te worden. Als de Uniebestuurders niet met ons willen praten dan moeten zij dit weten. Wij weten, dat als zij hun macht achter deze staking zetten, de zaak direct aan de kant zou zijn. Maar de Uniebonden willen dit niet. Wij van de E.V.C. hoeven niet aan tafel te zitten met de Uniebonden om mee te praten en te overleggen. Zij zijn, als zij dat willen, zelf sterk genoeg. Zijn wij een obstakel, dan blijven we weg. Wij willen ons gerust afzijdig houden. Laat ons echter doorstrijden voor onze rechten. Onze overwinning kan volledig zijn. Bewaart de eenheid en neemt stelling tegen scheurmakers. Het kan pijn doen, maar verwijdert ze uit Uw midden!"

Deze toespraak werd met krachtig applaus ontvangen. De stakingsleiding verklaarde zich eveneens tegen de motie en adviseerde: "doorstaken. Na enige discussie stelde de secretaris KRIJGSMAN voor, als punt 5 aan de motie de eis te verbinden, dat de organisaties zich achter de staking moesten plaatsen en hun kassen zouden openstellen. Voorzitter EBERHART merkte op, dat aan een eenmaal ingediende motie niet zo maar een punt kon worden toegevoegd.

Na onderling geschreeuw van voor- en tegenstanders riep de voorzitter, dat hij de motie niet in stemming kon brengen. Nadat uit de zaal was geroepen, dat hij verplicht was er een stemming over te doen houden, kondigde voorzitter EBERHART aan, dat de stakingsleiding zich over de motie zou beraden.

Terwijl de leiding zich hiertoe in een hoek van het podium af-

VERTROUWELIJK

zonderde, maakte de E.V.C.-bestuurder VAN HET SCHIP van deze gelegenheid gebruik door vanaf de vrijgekomen voorzittersplaats andermaal een felle toespraak te houden. De reacties in de zaal waren verdeeld; velen applaudisseerden krachtig, anderen niet. Voorzitter EBERHART deelde mede, dat - wegens het vertrek van een aantal stakers - de motie niet in stemming kon worden gebracht. Tijdens hevig tumult zonderde het stakingscomité zich andermaal af en andermaal nam VAN HET SCHIP de gelegenheid waar om de vergadering vanaf de voorzittersplaats toe te spreken. Ook dit keer greep de stakingsleiding niet in. Onder veel rumoer werd kort nadien de vergadering gesloten.

Staking verloopt. Onder invloed van de groeiende verdeeldheid onder de stakers liep het aantal werkwilligen geleidelijk op van 26 op 3 September, tot 54 op 6 September en tot + 90 op Maandag 10 September.

Directie stelt ultimatum: Op Maandagavond 10 September heeft de directie van Boele & van Eesteren, na 's morgens nog met Uniebondvertegenwoordigers een bespreking te hebben gevoerd, telegrammen aan de stakers verzonden, waarin hun werd medegedeeld, dat zij bij niet-hervatting van het werk op de volgende ochtend, Dinsdag 11 September, geacht zouden worden om dringende redenen te zijn ontslagen. De verzending geschiedde op zodanig ogenblik, dat de stakers vóór Dinsdagmorgen geen gelegenheid meer zouden hebben samen te komen.

Dinsdagmorgen 11 September steeg het aantal werkwilligen dientengevolge nog tot + 125. Het merendeel der stakers besloot echter eerst te vergaderen. Op deze vergadering werd besloten de volgende morgen, Woensdagmorgen 12 September, naar het werkobject te gaan, om te trachten gezamenlijk het werk te hervatten. Voor het geval de directie zou vasthouden aan het telegrafisch aangezegde ontslag en de toegang zou weigeren, zouden sympathie-acties in andere ondernemingen worden uitgelokt. Inderdaad werden de stakers Woensdagmorgen niet tot het terrein toegelaten.

E.V.C.-activiteit: Bij propaganda-acties en bij het posten werden inmiddels geleidelijk meer E.V.C.-ers opgemerkt, alsmede communistisch georiënteerde personen, die zelf niet bij het conflict zijn betrokken. Zo bevonden zich op Woensdag 12 September onder de stakers ook enige bezoldigde E.V.C.-bestuurders, n.l.:
Theunis STOUTEN, 10-7-'18, secretaris afdelingsbestuur van de A.B.W.B. te Haarlem;
Hubertus N.W. HOVENS, 3-7-'98, voorzitter afdelingsbestuur A.B.W.B. Den Haag;
Wessel HARTOG, 25-5-'11, voorzitter hoofdbestuur A.B.W.B., één van de vice-voorzitters van het Verbondsbestuur der E.V.C..

In de loop van het conflict zijn talrijke gedrukte en gestencilde pamfletten in omloop gebracht, waaronder ook enige genummerde

VERTROUWELIJK

"Stakers Bulletins", waarin tot strijd en solidariteit wordt opgewekt. De uitvoering doet vermoeden, dat ook in dit opzicht de E.V.C. behulpzaam is geweest.

Uitbreiding van de staking. Op Donderdagmorgen 13 September ontstond bij het station Velsen-Hoogovens een incident, doordat een aantal stakers voor de autobussen ging liggen, toen deze met de werkwilligen naar het werk zouden vertrekken. Vrijwel alle arbeiders weigerden daarop aan het werk te gaan. De staking was toen praktisch algemeen geworden.

BIJLAGE III.

Artikel van Albert de Jong in de A.S.P., opgenomen in "Socialisme van Onder Op!", 15 September 1951.

DE BALANS DER SOCIALISTISCHE BEWEGING

"Het is voor ons vrijheidslievende socialistten een klein kunstje de fouten en gebreken van de sociaal-democratie aan te tonen. Wij hebben dit ons leven lang gedaan, maar zijn er geen stap verder mee gekomen. Voor 1914 telde Nederland een zestigtal anarchistische groepen, twintig anarchistische zang-, muziek- en toneelverenigingen; er was een syndicalistische beweging van invloed en betekenis; wij hadden een dagblad (Het Volksdagblad), een twee maal per week verschijnend anarchistisch blad, een half dozijn anarchistische weekbladen, een twee maal per week verschijnend syndicalistisch blad en een dozijn syndicalistische week- of maandbladen. Van dit alles is niets of zo goed als niets over. Wij kunnen de oorzaak daarvan toeschrijven aan de snode sociaal-democraten en stalinisten. Vruchtbaarder is het de oorzaken in onszelf op te sporen. Wij kunnen ons troosten met de overtuiging, dat de "massa" nog niet rijp is voor onze verheven idealen, maar daar pas over honderden of duizenden jaren aan toe zal zijn. Wij vergeten dan, hoe belachelijk het zou zijn geweest, indien tijdgenoten van Rembrandt - om van de Friezen en Batavieren maar te zwijgen - sociaal-politieke idealen hadden willen uitstipelen voor onze tijd. Wij zijn onze tijd niet vooruit, maar verzuimen ons rekenschap te geven van de hedendaagse ontwikkeling. Daardoor zijn wij achter".

En verder:

"Het militarisme heerst oppermachtig. De oorlog neemt steeds meer het karakter van mechanische en algehele vernietiging aan. Het staatscentralisme en de afbraak van de onafhankelijkheid der lagere organen nemen steeds toe. De kapitalistische uitbuiting tiert nog onverminderd. Dat de staat inkomsten en winsten afroemt om miljarden voor het militarisme uit te geven, is geen vooruitgang en zeker geen socialisme. Er is dus alle reden de strijd voor vrijheid en socialisme krachtig te blijven voeren. Maar wij

VERTROUWELIJK

doen dit niet door (zoals feitelijk ook in de resoluties van het 7de congres der I.A.A. te Toulouse is gebeurd) de oude leuzen - dat wil nú zeggen de oude frases - te herhalen, alsof er in de wereld door twee universele oorlogen en het verschijnen van bolsjewisme en fascisme niets is veranderd".

Tenslotte:

"Wanneer wij de klassenstrijd willen blijven voeren, zullen wij in aanmerking moeten nemen, dat de lonen en arbeidsvoorwaarden niet langer door het patronaat worden bepaald, doch door de regering worden voorgeschreven, een regering, waarmede de honderdduizenden georganiseerde arbeiders in Nederland, dóór hun organisaties, ten nauwste verbonden zijn. Wat de internationale politiek betreft mogen wij niet blind zijn voor het feit, dat niet langer Europa het centrum van de wereld is, maar de Ver. Staten van N. Amerika, terwijl bovendien de betekenis van de wereld der blanken steeds meer overvleugeld wordt door de belangrijkheid van de nationaal bevrijde koloniën in Azië. Mensen als prof. Stringfellow Barr in de Ver. Staten, Bertrand Russell in Engeland en vele anderen zien niet de verhouding tussen het blanke Amerika en het blanke Rusland, maar de voeding van het Chinese en het Indische volk als het centrale wereldprobleem.

Wie met al deze feiten geen rekening houdt, praat in het luchtledige.

Sedert 1945 en ook reeds tijdens de oorlog was het mijn overtuiging, dat het geen zin heeft onze propaganda op de oude voet onveranderd voort te zetten, alsof er sedert 1939, 1933, 1917, 1914 niets is gebeurd. De oude socialistische beweging heeft haar afsluiting gevonden. Wil zij opnieuw starten, dan moet zij zich herzien, dan moet zij van voren af aan beginnen en haar lessen trekken uit de geschiedenis".
